

Samandağ Kumulları

AKD064
Korumaya Bağımlı
Gerileme (-1)

© Şebnem Eras

Yüzölçümü : 2920 ha
Boylam : 35,95°D
Enlem : 36,06°K
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 0 m - 6 m
İl(ler) : Hatay
İlçe(ler) : Samandağ, Yayladağı

- **Alanın Tanımı:** Samandağ Kumulları, Antakya'nın 25 kilometre güneyindeki Samandağ ilçesi sınırları içerisinde. Batısında Akdeniz, doğusunda Samandağ ilçe merkezi, güneyinde Kılıç (Akra) Dağı, kuzeyinde ise Musa Dağı ile sınırlıdır. Asi Nehri alanın ortasından geçerek Akdeniz'e dökülür. Samandağ Kumulları yaklaşık 13 kilometre uzunluğunda geniş bir kumsal alandır. Kuzey güney doğrultusunda uzanır. Kumsalın orta kesiminde yer alan Milleyha (Tuzla) Göleti ise denizden yaklaşık 200 m içeride bulunan küçük bir gölettir. Yaz aylarında genellikle kuruyan gölet yağmurlarla beraber su toplamaktadır. Göletin doğu kesiminde, çevresi yoğun sazlıklarla kaplı kanallar yer alır. Zengin tür çeşitliliğine sahip Milleyha Göleti ve Samandağ sahili, aynı zamanda önemli bir turizm merkezidir.
- **Habitatlar:** ÖDA; büyük oranda ince taneli kuma sahip geniş ve uzun kumsallardan, Asi Nehri kıyısındaki bitki topluluklarından, Milleyha Göleti ve çevresindeki sazlık alanlar, tuzcul bataklıklar ve tarım alanlarından oluşmuştur. Milleyha'nın çevresindeki tuzcul bataklıklarda denizbörülcesi (*Salicornia*) ve çeşitli tuzcul bitkiler bulunur. Asi Nehri çevresinde tarım arazileri yoğunlaşır.
- **Türler:** Dar yayılışlı *Gonocyrtis pterocladus* ve *Micromeria fruticosa* ssp. *barbata* kumullarda bulunan ve ÖDA kriterlerini sağlayan bitki taksonlarıdır. Alanda, çok az sayıda kuş araştırması yapılmıştır. Alanın özellikle göç döneminde su kuşları için önemli konaklama alanı olduğu düşünülmektedir. ÖDA kriterlerini sağlamamakla beraber, kızıl kumkuşu (*Calidris ferruginea*), deniz düdükçünü (*Phalaropus lobatus*), sürmeli kumkuşu (*Limicola falcinellus*), boz yelkovan (*Calonectris diomedea*), sümsükkuşu (*Sula bassana*) bölgede gözlenen türlerdendir. Akdeniz foku (*Monachus monachus*) alanı beslenmek için kullanılır. Samandağ Kumulları, ülkemizde denizkaplumbağası (*Caretta caretta*) ve büyük oranda yeşil denizkaplumbağasının (*Chelonia mydas*) ürettiği önemli alanlardan biridir. Kaplumbağa çıkışları az miktarda haziran ve büyük oranda temmuz aylarında olmaktadır. ÖDA kriterlerini sağlamamakla beraber sultan kelebeği (*Danaus chrysippus*), diken kelebeği (*Vanessa cardui*), kirlangıçkuyruk (*Papilio machaon*) ve küçük ateş kelebeği (*Lycaena*

thersamon) alanda sıklıkla gözlenen kelebeklere örnektir.

- **Alan Kullanımı:** Alanda balıkçılık, tarım ve turizm faaliyetleri gerçekleştirilir. Balıkçılık önemli ekonomik faaliyetlerden biridir. Alanın yakınlarında Çevlik balıkçı barnağı bulunur. Milleyha Göleti'nin güneydoğusunda tarım alanları bulunur. Bu alanlarda sebzeçilik ve narenciye üretimi yapılır. Samandağ Kumulları yaz aylarında çok sayıda turist ağırlar. Kumsalda çok fazla yerleşim bulunmaz. Alanda en yoğun insan yerleşimi Samandağ ilçesinin önünde, kumsalın ortalarında bulunan Şeyh Hıdır Türbesi civarındaki tatil köyüdür.
- **Tehditler:** Alandaki en önemli tehdit özellikle Asi Nehri yakınlarından kaçak kum çekimidir. Diğer önemli tehdit ise sahildeki kirliliktir. Sahilde naylon ve diğer katı atıklar biriktirmektedir. Ayrıca, bazı dönemler daha yoğun olmak üzere, deniz kenarından içerilere kadar kumsalda zift ve diğer petrol türevleri atıkları görülmektedir. Kıyı akıntıları, gerek gemilerden kaynaklanan yağlı atık deşarjlarının gerekse Türkiye'nin güneyindeki ülkelerden gelen karasal kökenli atıkların Samandağ kumsalında birikmesine neden olmaktadır. Petrol kirliliği denizkaplumbağası ve yeşil denizkaplumbağasının yumurtlamaya çıkan ergin dişileri ve özellikle yavruları için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Kumsalın kent merkezine yakın olması sonucunda gece aydınlatmaları yavrutadan çıkma döneminde denizkaplumbağası yavruları için tehdit oluşturmaktadır. Alanda yasadışı ve yoğun kara avcılığı görülmektedir.
- **Koruma Çalışmaları:** Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi alanda denizkaplumbağası popülasyon belirleme ve koruma çalışmaları yürütmektedir. Samandağ Çevre Koruma Derneği, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı kapsamındaki Küçük Destek Programı'nın desteğiyle, denizkaplumbağası koruma çalışmalarına Samandağ halkını ve turistleri etkin olarak katmak ve yerelde duyarlılık geliştirmek amacıyla bir proje yürütmektedir.

■ **Yerel İlgili Sahipleri**
Antakya Valiliği; Samandağ Kaymakamlığı; Samandağ Belediyesi; Samandağ Çevre Koruma Derneği; Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi; Albatros Kuş Gözetim Topluluğu; WWF Türkiye.

■ **Burcu Meltem Arık, Ali Atahan, Cem Orkun Kıraç**

Samandağ Kumulları önemli doğa alanı topografya haritası

Samandağ Kumulları önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Gonocytisus pterocladus</i>	0	0	-	VU	Var	A2, B1
<i>Micromeria fruticosa ssp. barbata</i>	0	0	-	VU	Var	B1, B2
 <i>Monachus monachus</i>	0	0	CR	(CR)	Var	A1, C1
<i>Monachus monachus</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	(CR)	Var	B1, C1
 <i>Caretta caretta</i>	0	0	EN	(EN)	3 yuva	A1, C1
<i>Caretta caretta</i> - Akdeniz	0	0	EN	(EN)	3 yuva	B1, C1
<i>Chelonia mydas</i>	0	0	EN	(CR)	44-124 yuva	A1, C1
<i>Chelonia mydas</i> - Akdeniz	0	0	EN	(CR)	44-124 yuva	B1, B3, C1
<i>Trionyx triunguis</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	CR	Araştırılacak	B1, C1